

NPHs politiske plattform 2010-2012

1. Formål og medlemskap

Nettverk for private høyskoler (NPH) ble stiftet den 13. mars 2000 med sikte på å:

1. arbeide for å utvikle rammebetingelsene for private høyskoler slik at disse i størst mulig grad blir likeverdige med statlig eide institusjoners rammebetingelser.
2. være et bindeledd mellom de private høyskolene og Departementet og mellom de private høyskolene og den statlige universitets- og høgskolesektoren

(NPHs vedtekter §1)

NPHs medlemsinstitusjoner er høyere utdanningsinstitusjoner som har ikke-statlig (privat) eierskap og som tjener ulike formål. Norske private høyskoler er både *alternative* institusjoner etablert av religiøse, pedagogiske og kulturelle grunner, og institusjoner etablert ut fra samfunnets utdanningsbehov. De formidler verdier som bygger på stifternes verdiplattform eller eiernes interesser, men som samtidig bidrar både til samfunnets demokratiske og kulturelle utvikling og til studentenes faglige utvikling og personlige dannelse. De private høyskolene ivaretar betydelige samfunnsoppdrag. Flere av de private høyskolene er viktige kompetansesentre for sine respektive fagområder og store bidragsytere til profesjonsutdanning for fremtidig offentlig velferd.

NPHs medlemsinstitusjoner

Nettverk for private høyskoler (NPH) omfatter i dag 20 private høyskoler og 3 private vitenskapelige høyskoler. NPHs medlemsinstitusjoner har minimum godkjent eksamensrett for minst 3-årig utdanning på høgskolenivå (tildeler bachelorgrad). Åtte medlemsinstitusjoner er nasjonalt akkreditert enten som private vitenskapelige høyskoler (3) eller som akkrediterte høyskoler (5). Femten medlemsinstitusjoner er ikke institusjonsakkreditert, men flere av disse er på vei til å bli det.

Studentene

Det finnes ingen nasjonal studentorganisasjon for private høyskolestudenter. NPH har vedtatt å invitere StL til å oppnevne stemmeberettigede studentmedlemmer til NPHs årsmøte (3 studenter) og arbeidsutvalg (1 student). Enkelte private høyskoler studenter er tilsluttet Norsk Studentunion og flere er tilsluttet Studentenes Landsforbund. De to studentorganisasjonene fusjonerer våren 2010.

NPH vil 2010-2012 arbeide for at:

- private høyskoler fortsatt skal sikre mangfold og diversitet i norsk høyere utdanning, forskning og formidling/ innovasjon
- norske private høyskoler og vitenskapelige høyskoler bidrar til at Norge blir et attraktivt sted for studier og forskning
- norske private høyskoler og vitenskapelige høyskolars omdømme styrker seg nasjonalt og internasjonalt
- de årlige dialogmøtene mellom Kunnskapsdepartementet og de private høyskolene følges opp på en tilfredsstillende måte
- det skapes fora der private høyskolars ledere kan drøfte aktuelle utdanningspolitiske tema
- NPHs vedtekter videreføres og at NPH fortsatt skal være åpent for medlemskap både av institusjonsakkrediterte høyskoler og høyskoler med akkrediterte studieprogram som fører til bachelorgraden
- antallet studentmedlemmer i NPHs årsmøte (3) og arbeidsutvalg (1) opprettholdes, valgt av en ny, felles nasjonal studentorganisasjon. NPHs vedtekter endres i henhold til dette.

2. Rammevilkår for privat høyskoleutdanning

Felles lov (Universitets- og høyskoleloven) regulerer rammevilkårene for private høyskoler og private vitenskapelige høyskoler i Norge. Loven legitimerer:

- privat, institusjonelt eierskap
- statlig tilskudd til private høyskoler
- NOKUT-akkreditering enten som private universiteter, vitenskapelige høyskoler eller høyskoler
- rett til å utforme sitt eget faglige og verdimeslige grunnlag innenfor de rammer som er fastsatt i eller i medhold av lov
- egenbetaling i private institusjoner som mottar statstilskudd, så sant både statstilskudd og egenbetaling kommer studentene til gode og det ikke gir økonomisk utbytte eller på annen måte overføres overskudd til eier

Felles finansieringssystem regulerer statlige tilskudd (grunnbevilgningen) til private høyskoler. Systemet har tre hovedkomponenter: Basis-, undervisnings- og forskningskomponent. Mens undervisningskomponenten er en åpen, resultatbasert insentivkomponent, er forskningskomponenten en resultatbasert insentivkomponent som omfordes hvert år. Basiskomponenten er en årlig residual som etableres på basis av et historisk gitt inngangsnivå og ulike politiske prioriteringer. Siste års reduksjon i basiskomponenten har gitt både statlige og private institusjoner redusert handlingsrom. Nye studieplasser har vesentlig blitt finansiert ved bruk av basiskomponenten. Handlingsrommet for private høyskoler har ytterligere blitt presset ved at en rekke nye bevilgninger har blitt tildelt statlige institusjoner utenom finansieringssystemet (motkonjunkturtiltak, tilskudd til bygg og utstyr, øremerkede midler i NFR mv.).

Studenttallet i norske høyere utdanningsinstitusjoner dimensjoneres både *institusjonelt* via institusjonell autonomi og *departementalt* via tildeling/inndragning av studieplasser i

finansieringssystemets basiskomponent. Studenttallet i norske private høyskoler var i 2009 22122 studenter (11 % av det samlede studenttallet).

Felles lov gir mulighet for *studentbetaling* i private høyskoler. Tilsvarende mulighet har ikke statlige institusjoner (med unntak for etter- og videreutdanningsvirksomhet). Men de fleste private høyskolene er tilbakeholdne med å innføre studentbetaling. Det gis reduksjon i undervisningskomponenten til private høyskoler som har en betydelig inntekt fra studentbetaling.

NPH vil 2010-12 arbeide for at:

- finansieringssystemets utgangsposisjon for private høyskolars basiskomponent blir reforhandlet, historiske skjjevheter rettes opp og studieplasser fullfinansieres
- de nasjonale institusjonsakkrediteringene skal avspeiles i forvaltningen av finansieringssystemet. Statlige tilskudd til norske private høyskoler skal ikke skjermes og allokeres innenfor en privat sektoriell ramme.
- en felles universitets- og høyskolelov og felles finansieringssystem blir videreført slik at langsiktighet og forutsigbarhet preger sektoren
- det statlige tilskudd til private høyskoler økes, med begrunnelse i det store misforhold at bare 3,5 % av ressursene i finansieringssystemet tildeles disse – samtidig som de har ca.11 % av studentmassen
- 10-15 % av ny studieplasser i en nasjonal opptrapping bør tildeles private høyskoler i henhold til deres kapasitet og det behov søker tallene viser
- basiskomponenten til private høyskoler også kan omfatte husleietilskudd, begrunnet i statlige bevilgninger forbeholdt statlige institusjoner utenfor finansieringssystemet (tilskudd til bygg og utstyr, forskning, EVU, fjern- og desentralisert undervisningsvirksomhet med mer.)
- private høyskoler tildeles økte strategiske forskningsmidler (stipendiatstillinger etc.)
- departementale insentivmidler til samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK) tildeles på en likeverdig måte uavhengig av om samarbeidspartnerne er statlige eller private.

3. Relasjoner

NPH ble etablert for å være et bindeledd mellom norske private høyskoler og Departementets relevante avdelinger (bl.a. Høyskoleavdelingen og Forskningsavdelingen). NPH ble dessuten etablert for å være et bindeledd mellom de private høyskolene og den statlige universitets- og høyskolesektoren.

Departementet

NPH er høringsorgan og samtalepartner for Departementet, deltar i departementale referansegrupper og nominerer kandidater ved oppnevning til sektorielle utvalgs- og styreverv.

UHR

Universitets- og høyskolerådet (UHR) er et viktig bindeledd i sektoren og et velegnet forum for stadig flere private høyskoler. Helt fra NPH ble etablert har UHR og NPH hatt gjensidig observatørstatus på årsmøter og representantskapsmøter. Det er regelmessig kontakt og samarbeid mellom sekretariatene. Tre akkrediterte private vitenskapelige høyskoler og fem

akkrediterte private høyskoler er medlemmer av UHR. Alle har beholdt sitt medlemskap i NPH.

NFR

En av NPHs oppgaver har vært å bidra til at private høyskoler blir inkludert i arbeidet med å fremme forskningspolitisk samarbeid og arbeidsdeling nasjonalt og internasjonalt. Dette vil fordre fortsatt kontaktarbeid overfor Norges Forskningsråd (NFR), men bør på sikt kunne ivaretas av UHR.

NOKUT

NPH nominerer styremedlem og varamedlem til NOKUTs styre. NOKUTs arbeid generelt og spesielt NOKUTs kriterier for godkjenning og akkreditering er viktig for private høyskolars situasjon.

Norgesuniversitetet

Flere av de private høyskolene er betydelig aktører innenfor høyere utdanning formidlet som åpen og fleksibel læring (fjernundervisning). NUV er evaluert i 2009.

Arbeidsgivere og arbeidstakere

NPH har betydelig utbytte av et nært samarbeid med de nasjonale arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. I rammen av denne alliansen vil NPH også kunne tilpasse sine relasjoner til arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene (Abelia, HSH, Unio, Forskerforbundet)

NPH vil 2010-12 arbeide for at

- NPH opprettholder sin status som Departementets høringsorgan og at NPH inviteres til samarbeid i KDs ulike arbeids- og referansegrupper
- NPH opprettholder sin forslagsrett overfor KD ved oppnevning til sektorielle styreverv og ved andre offentlige oppnevninger
- NPH anses som et bindeledd mellom UHR og de private høyskolene, primært for de private høyskoler som ennå ikke er medlem av UHR
- NPH via sekretariatssamarbeid med UHR, fortsatt skal ivareta saker som gjelder private høyskolars økonomiske rammebetingelser og deres nasjonale og internasjonale posisjonering
- studie- og forskningsadministrative saker som angår private høyskoler etter hvert blir overlatt til UHR å ivareta, forutsatt at UHR tilfredsstiller de krav som må stilles til en interesseorganisasjon også for de private medlemmene
- NOKUTs kriterier for institusjonsakkreditering blir evaluert, og at kriteriene for godkjenning av mastergrad likestiller professor og dosent i kravet om toppkompetanse

4. Internasjonalisering

NPH nominerer styremedlem og varamedlem til SIUs styre. SIU ivaretar markedsføringen av norsk høyere utdanning i utlandet (*Study in Norway*). SIU forvalter også en rekke utvekslingsprogrammer på nordisk og europeisk nivå. NPH observerer og deltar i referansegruppen rundt Departementets arbeid i Bolognaprosessen. Dessuten bygges NPHs kompetanse om internasjonalisering ved å få følge UHRs arbeid i EUA. Fremfor etablering av et eget internasjonalt nettverk for private høyskoler vil NPH søke å oppnå målsettinger via medlemskap i OECDs forum for høyere utdanning (IMHE)

NPH vil 2010-12 arbeide for at

- representanter for private høyskoler er medlem og varamedlem i SIUs styre
- kompetanse om internasjonalisering av høyere utdanning bygges ved fortsatt å følge KDs arbeid med Bologna prosessen og UHRs arbeid i EUA
- at et NPH-medlemskap i OECDs Forum for høyere utdanning (IMHE) utnyttes til beste for NPHs medlemmer

Vedtatt av NPHs årsmøte den 2. mars 2010.